

Els aiguamolls en la literatura (i m)

En l'article anterior vaig parlar sobretot del paisatge dels aiguamolls en la poesia de Carles Fages de Climent. Avui donarem una ullada a la prosa d'autors diversos, inspirada o motivada també per aquestes contrades. Un precedent il·lustre el trobaríem en el nostre Ramon Llull, que en el *Llibre de les bèsties* té una narració sobre "L'agró, ocell pescaire, i el cranc".

Fent un salt en el temps, arribem ja a la Renaixença i cal esmentar un gran prosista que podem considerar empordanès, pels molts anys que va viure a la Jonquera: Carles Bosch de la Trinxeria. En un interessant article, "Records d'un caçador", aplegat amb altres en el volum "Records d'un excursionista", fa una deliciosa narració dels seus temps de caçador pels volts del Mas Cortal, situat, ens diu, entre Capmany i Cantallops; la seva visió és la d'un caçador respectuós, però, amb la natura i amb la mateixa caça: així veiem com salva un isard —en un altre article—, o més ben dit, un cabridet d'isard, de l'atac d'una àliga. "La situació del mas Cortal té un privilegi singular a cent passos de la casa hi ha un estany de més de quinze hectàrees d'extensió, rodejat d'estanyols, aiguamolls, reguerots cobert de balca, joncs, estepes, llentrisques. Sembla impossible que en aquelles altures es trobi un país llacós com els fondals de vora mar". La descripció i enumeració de tots els ocells d'aigua és viva, àgil i es llegeix amb gust i profit. Es pot trobar aquest article i d'altres en un llibre de l'editorial Barcino, que té per nom "Visions de l'Empordà", aplegades amb molt encert per Joan Triadú.

També el Marqués de Camps ens parla, si bé no amb la mateixa altura literària, d'un paisatge semblant en l'escrit "Cortal marí", més difícil de trobar.

Però les llacunes no són pas una exclusivitat del nostre país: moltes nacions en tenen—i les protegeixen ara més

encert que entre nosaltres— Entre els autors forans, cal sobretot esmentar els escriptors d'Itàlia, tant poetes com Quasimodo, Mario Luzi, com narradors de la categoria d'un Giorgio Bassani. Si cerquem un paisatge més llunyà, més exòtic per a nosaltres, podem complaure'ns a llegir, per exemple, la novel·la "Justine" o alguna de les altres tres del "Quartet d'Alexandria", de Lawrence Durrell, on trobarem una bellíssima descripció de la lleccuna de Mareotis, a Egipte.

Quant a Giorgio Bassani, enamorat del paisatge d'aiguamolls i llacs no massa llunyà de Ferrara, passat Codigoro, ha escrit una obra fascinant que duu per títol el nom d'un ocell aquàtic: "L'airone" (L'agró). Llàstima que no es trobi en català; hom en pot llegir una bona traducció al castellà feta per un poeta gironí, Narcís Comadira, amb el títol de "La garza", editada per la Seix i Barral. L'edició italiana es pot trobar ara inclosa en el magnífic volum "Il romanzo de Ferrara". En aquesta novel·la, que ha admirat la crítica italiana, i que narra un dia de la vida d'un jueu de Ferrara, l'episodi central i simbòlic és la mort de l'agró: el seu vol, la seva caça, la seva lenta agonia entre les herbes. El protagonista es sent tan identificat amb ell mateix; la causa de la mort de "l'airone" és un tret del seu acompanyant, Gavino. Bassani i Bertolucci, el pare del director cinematogràfic, són grans amics: potser, per això, una de les escenes més belles del film "Prima de la rivoluzione", és el comiat entre els aiguamolls que fa un propietari agrícola descoratjat, que podria ser el mateix Limentani de "L'airone". Esperem que aquest comiat plé de desolació no ens calgui fer-lo als empordanesos; massa elegies hem hagut ja de fer i cal defensar tot allò que resta del paisatge.

Mª Angels Anglada

BUTLLETI DE SUBSCRIPCIÓ

9PAIS

☐ Trimestral

☐ Semestral

☐ Anual

Nom

Adreça

Telèfon

Població

Forma de pagament

☐ Presentació factura

☐ Gir postal

☐ Taló bancari

3 mesos (13 n.ºs) 250 ptes.

6 mesos (26 n.ºs) 500 "

12 mesos (52 n.ºs) 1.000 "

Data i signatura

